

Bedankt voor het downloaden van dit artikel. De artikelen uit de (online)tijdschriften van Uitgeverij Boom zijn auteursrechtelijk beschermd. U kunt er natuurlijk uit citeren (voorzien van een bronvermelding) maar voor reproductie in welke vorm dan ook moet toestemming aan de uitgever worden gevraagd.

Boom

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912.

Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

info@boomamsterdam.nl
www.boomuitgeversamsterdam.nl

VOORWOORD

Je zou het niet zeggen als je kijkt naar hun werkdruk en productiecijfers, maar de meeste therapeuten zijn lui. En dat is maar goed ook. In de eerste plaats zouden therapeuten anders bezwijken onder de last. Maar vooral zouden zij anders over het hoofd zien dat veel oplossingen besloten liggen in het systeem van hun patiënten. De slimste (of de luiste?) therapeuten zijn natuurlijk systeemtherapeuten: zij nodigen zoveel mogelijk leden van het systeem uit, zodat ze zoveel mogelijk oplossingen op een presenteerblaadje krijgen aangereikt. Kan het nog slimmer?

Ja, dat kan. Dit themanummer van ons tijdschrift *Systeemtherapie* is gewijd aan groepsgezinstherapie. In deze vorm van behandelen worden meerdere patiënten en hun gezinnen tegelijkertijd uitgenodigd. Zo staan de therapeut – en vooral, de patiënten – nog meer oplossingen ter beschikking. In moderne managerspraak heet het dat therapie met gezinsgroepen een enorme synergie zou moeten opleveren. Dat dit inderdaad gebeurt, en hoe, hopen wij u in dit nummer duidelijk te maken.

Mijn vrouw en ik hebben het motto van het artikel van *Bruno Hillewaere* en zijn collega's *Van Gerwen, Deuss, Sluiter, Bakker* en *Van Eekeren* inmiddels op een tegeltje aan de wand hangen: *Change is happening all the time. Our role is to identify useful change and amplify it.* Gebruiken wij dit uitgangspunt thuis vooral bij de opvoeding van onze kinderen, in de setting van groepsgezinstherapie wordt ook heel wat 'bruikbare verandering' zichtbaar. In de behandeling van adolescenten met persoonlijkheidsproblematiek versterken de auteurs op slimme wijze de oplossingen die hun gezinnen zelf aandragen.

Slimheid treffen we ook in het artikel van *Lies Depestele* en *Walter Vandereycken* over de familiegroepstherapie van patiënten met een eetstoornis. Gezinnen van dergelijke patiënten organiseren zich geleidelijk steeds meer rond de eetstoornis. Met elkaar raken zij in een isolement. Familiegroepstherapie blijkt beide processen succesvol te bestrijden, wat een helend effect heeft op de eetstoornis. Niet nieuw is de focus op het gezin van eetstoornispatiënten, wel nieuw is de groepsvorm. Ook hier blijkt weer dat het groepsproces meer oplossingen genereert dan elk gezin afzonderlijk zou kunnen doen.

In de vaste rubrieken van ons tijdschrift draait het ook al om slimmerheid en oplossingen. Voor haar bijdrage aan *De Praktijk* heeft

Simone Lensink gesproken met drie behandelaren van De Bellenbergh, een psychiatrische afdeling voor multiprobleemgezinnen van Altrecht. Op die manier kon zij de denktrant en werkwijze van een heel instituut listig in kaart brengen. Maar vergeet niet: de kaart is niet het territorium.

Jolante de Tempe signaleert een onderzoek naar de families van mensen met een psychotische of schizofrene stoornis. De onderzoekers concluderen dat behandelaars wel eens meer mogen aansluiten bij de belevingswereld van systemen waarmee zij te maken krijgen – en zo is het. Opvallend is de benaming van de verschillende typen patiënten, variërend van Calimero tot Koekoeksjong. Als zulke gevederde aanduidingen de therapeutische relatie maar niet schaden!

Hoe gevaarlijk het is om je hond uit te laten, moge blijken uit het in memoriam dat *Robert van Hennik* schreef over Tom Andersen. Andersen, de man die het licht aandeed in de observatiekamer, laat de systeemtherapie (en zijn hond) ontgoocheld achter.

Joop Verschuur doet verslag van het Nationaal Psychotherapie Debat en we eindigen dit nummer weer met enkele recensies.

Jean-Pierre van de Ven

20 JAAR SYSTEEMTHERAPIE - OPROEP AAN DE LEZERS

In 2008 bestaat *Systeemtherapie* twintig jaar. Een goed moment om terug te blikken. Wat heeft twintig jaar systeemtherapie ons geleerd over de essentie van het vak? En wat betekent dat voor de gewenste ontwikkelingen in de toekomst?

Het antwoord op deze vragen verwachten wij van u, lezer. Wat heeft u de afgelopen jaren geïnspireerd? Wat is wezenlijk veranderd in de systeemtherapie? Wat heeft u tot wanhoop gedreven? Waaraan hebben uw cliënten het meeste gehad? Wat heeft u van uw cliënten geleerd? Wat was uw meest ontroerende moment als systeemtherapeut? En ook: wat is uw hoop voor de toekomst? Waarin ligt de basis voor verdere ontwikkelingen? Wat is uw ergste nachtmerrie? En wanneer zijn we klaar met de systeemtherapie...?

Schrijf ons voor 1 maart 2008 een brief of zend ons een e-mail met uw persoonlijke verhaal, kort of lang, aansluitend aan een of meer van de bovengestelde vragen. Ook onze Vlaamse lezers nodigen we van harte uit om te reageren. Ons redactieadres is WG-plein 209, 1054 SE Amsterdam, e-mail: redactie@nvrg.nl. Graag bundelen we herkenbare, prikkelende en visionaire bijdragen in een veelstemmige, extra jubileumuitgave. Redactie en uitgever van *Systeemtherapie*